

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LOKALHISTORISK FORENING I HILLERØD KOMMUNE

NR. I FEBRUAR 2001

LOKALHISTORISK FORENING I HILLERØD KOMMUNE

Nr. 1 16. årgang 2001

Redaktion:

Eva Holm-Nielsen (ansvarshavende) og Inge Elsøe

Tryk: A-Print, Espergærde

ISSN 0903-3505

Udkommer 4 gange årligt,
februar, maj, august og november
Stof til bladet sendes til Eva Holm-Nielsen
Deadline den 10. i udsendelsesmåneden

Medlemskab tegnes ved henvendelse til
Inge Elsøe eller indbetaling på
Gironr. 704-4607
Pris: 125 kr, 75 kr pensionister og studerende

© Copyright

Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune

Indhold

ET TIDSBILLEDE FRA OMKRING 1900	3
ved LIS SKJERNAA JACOBSEN	
PIHLS ISBAR	9
ved MARGRETHE KROGH SØRENSEN	
UDFLUGT TIL MALMØ 1896	13
BOGNYT	14
af ASGER BERG	

Forside:

Rekreationshjemmet Landbolyst ca. 1910.

Lokalhistorisk Forening støttes af:

C. A. Andersen malerfirma - Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Ernst & Young - Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg - Dines Jørgensen. Rådgivende ingeniører - FO Arbejdernes Fællesorganisations Byggeaktieselskab - Hillerød Bibliotek - Hillerød Borgerstiftelse - Hillerød Industri- og Håndværkerforening - Hillerød Kommune - Høvelt Electric - Lokalbanken - Nykredit - Reklamefotograf Henrik Knoblauch - Ristorante La Perla - Toyota Hillerød - Ullerød Brugsforening - Unidanmark-fonden

BESTYRELSEN

Formand:

Margrethe Krogh Sørensen
Hestehavevej 13
3400 Hillerød
Tlf. 4826 7232

Næstformand:

Asger Berg
Søren Kierkegaardsvej 1
3400 Hillerød
Tlf. 4826 4689

Kasserer:

Inge Elsøe
Ørnevej 10
2970 Hørsholm
Tlf. 4586 6676

Sekretær:

Eva Holm-Nielsen
Søren Kierkegaardsvej 1
3400 Hillerød
Tlf. 4826 4689

Jørgen Berner

Åvang 78
3400 Hillerød
Tlf. 4826 0613

Per Andersen

Skippermosen 19
3400 Hillerød
Tlf. 4826 8389

LOKALHISTORISK ARKIV

Ny adresse fra 1. april

Christiansgade 1
3400 Hillerød
Tlf. 4826 9522

Arkivet har åbent

Tirsdag 14-19

Torsdag 11-16

1. lørdag i måneden 10-13

ET TIDSBILLEDE FRA OMKRING 1900

Anna Marie Johansen, som er født den 28. januar 1892 og døde den 17. august 1973, skrev i 1966 sine barndomserindringer fra Strødam og Gadevang

Jeg er født paa Strødam, det er en Landstrækning mellem Ullerød og Bendstrup og hørte i sin Tid under Frederiksborg Slot, men blev ikke dyrket. Saa blev den opdelt i 11 Parceller, som der saa kunde søges om at faa samt et Laan paa 400 Rigsdaler til at bygge Hus for.

Min Oldefader, Knud Larsen, var en af dem, der tog mod Tilbudet og byggede sig et Hus der. Min Bedstefader overtog det efter ham og købte ogsaa Naboejendommen efter Ejerens Død. Købesummen kender jeg ikke, men Bedstefader skulde saa svare Underhold (Aftægt) til Enken, saa længe hun levede, og det var meget, ogsaa efter den Tids Forhold. Hun havde Lejlighed i Huset og skulde foruden lidt rede Penge have Sødmælk, Flæsk, Sild, Kartofler, Uld, Tørv og sit Brænde kørt Hjem. Stine overlevede baade Bedstefar og Bedstemor, saa min Far maatte overtage Pligterne. Hun blev noget over Hundrede Aar. Det var en dyr Ejendom.

Alle disse Huse lignede meget hinanden og laa nærmest i en Række, da der til alle Parcellerne var Agerjord foroven og Eng og Tørve-mose forneden. Alle lavede Tørv til

eget Brug, men min Fader lavede ogsaa til at sælge. Han lavede, hvad man dengang kaldte for Hestetraadt Tørv, den var bedre, end den der var æltet med Haandkraft. Maskiner kendtes ikke dengang. Tørvemassen blev kastet op i en stor firkantet Kasse, omtrent som en Stue, saa blev der øst Vand paa, og saa gik Far og Hesten derudi, og Far stod saa midt i og lod Hesten gaa rundt, til det hele var blandet tilpas. Saa kom Hesten op og blev vasket.

Der samlede sig jo hurtigt Vand, hvor der var gravet noget op, og det skulde pumpes bort for at faa den sidste Tørvemasse, det blev gjort med en Vandsnegl, det var ligesom en lang Tønde af Træ, og inden i var der Valser, omtrent som i en Kødhakkemaskine, men ogsaa af Træstykker. Den blev trukken ved en Hesteomgang, saa det var Arbejde for os Børn at køre Vandsnegl. Og senere hen at stille Tørvene op.

Tørvene blev ikke dengang lagt i Forme, men blev lagt op i lange Bede i Favnamaal og blev ogsaa tidt solgt pr. Favn. Saa om Aftenen, gerne naar vi Børn var kommen i Seng, skulde Far ud at »ridse Tørv« kaldtes det, det vil sige skære Tør-

ved
LIS SKJERNA
JACOBSEN

*Hjemmet på
Strødam ca. 1920*

vene ud til den Størrelse, de skal have. Far havde en lang Kniv paa Skaft til at skære paa langs af Bedene og en anden med 4 Knive paa til at skære paa tværs. I Engene derhjemme var der det herligste Blomsterflor, som vi Børn fyldte Moders Vaser med hver eneste Søndag, Hjertegræs, Forglemmigej, Klokkeblomst, Engkarse, Kappeljejer o.s.v. Naar Far havde slaet Enggræsset til Hø, maatte vi bære det ind paa Stænger, da Engen ikke kunne bære Hest og Vogn.

SKOLEN
Kirkeligt hørte vi til Frederiksborg

Slotskirke, men der var jo en lang Vej til, og derfor tog den gamle Præst, Paludan-Müller, en Gang hver Sommer ud til Strødam og holdt en lille Gudstjeneste i et af Husene. Jeg husker tydeligt en Gang, han var hos Far og Mor, det var vi Børn meget optaget af.

Den første Tid jeg gik i skole, gik vi i Ullerød Skole, det var en ny Skole og en ung Lærer, som vi var meget glade for, og der var jo Landevej den meste Vej. Den Gang var der ikke noget med at cykle, men der var vilde Jordbær i Vejgrøften, og om Vinteren Slaen og Kødbær. Og saa legede vi med Valmueknopper, Vejbred og andet.

Men saa blev Sognene lavet om, og vi skulde saa gaa til Bendstrup Skole, der var en daarlig Vej, som Beboerne selv skulde holde og øse Sne paa, saa det var ikke godt.

Der var ogsaa en gammel lærer, men han var ellers ihærdig nok til at bibringe os lærdom.

Der var ingen Vand i Skolens Brønd, og naar vi blev tørstige, maatte vi gaa hen til en Nabo og laane en Spand og en Vandøse for at faa lidt at drikke.

Der var ikke Gummistøvler den Gang, vi gik alle med Træsko og havde hjemmesyede Tøjsko med til at have paa inde. Og vort Overtøj og Træsko havde vi med ind i Skolen. Det blev anbragt i den nederste Ende af Skolestuen, så der blev et slemt Pløre i daarligt Vejr og Føre.

Naar vi havde Eksamen (det varede kun en Dag), fik vi lidt Penge med til Godter, men der var ingen Butikker i Bendstrup. Saa kom der en Kagekone med 2 store Kurve i Aag over Skuldrene, i den ene var der Sukkerkringler, Kaffebrød og andet, og i den anden var der saa Godter.

Det var jo ikke, hvad Nutiden byder paa, men for os, som ikke kendte andet, var det jo helt enestaaende. Konen slog sig saa ned i en stor Halmstak i en Gaard over for Skolen, og der handlede vi saa med hende.

HJEMMET

Mine Forældre levede et meget lykkeligt Ægteskab. Jeg har aldrig hørt

*Anna Marie
Jobansens forældre,
Helvine og Peder
Knudsen*

et ondt eller bittert Ord imellem dem. Min Mor var lidt tung i det og havde let ved at tabe Modet, naar det kneb med Økonomien og andet, men Far havde saadan et lyst Sind og kunde altid trøste hende.

Vi havde ikke saa megen Plads den Gang, alle de Strødamms Huse lignede meget hinanden, med 2 Stuer med Bræddegulv og en Gang og Køkken med Murstensgulv.

Min Farmor havde sit Ophold hos os og havde sin Seng i det, vi kaldte den pæne Stue, men ellers var hun sammen med os. Vi sov og opholdt os saa i den anden Stue. Naar vi Børn var kommen i Seng, sad Mor gerne og syede lidt, og Far snittede i Træ eller læste højt.

Søndag Eftermiddag holdt vi altid lidt Hvil, og Bedstemor sad i sin Stol og sang et Par Salmer, jeg husker især »Jeg gaar i Fare, hvor jeg gaar«.

Personalet på rekreativehjemmet Landbolyst ved Hillerød 1919, hvor Anna Marie blev uddannet i køkkenet 1910-1912. Fra 1912 til 1914 var hun ansat som kokkepige på Studenterkollegiet i Rosengården i København, men vendte tilbage til Landbolyst, hvor hun i 1918 mødte sin kommende mand, Niels Jobansen, der havde været præstegårdsforpagter i Tjæreby, før han blev ansat på Landbolyst. Anna Marie og Niels ses yderst til højre.

Vi holdt altid »Mørkning« om Efteraaret, naar Dagene blev korte, saa laa Far paa Slagbænken, og Mor sad ved siden af ham, og saa sang hun gamle Kærlighedsviser som »Hjalmar og Hulda« og andre. Bedstemor kunde saa mange Krigsviser, som hun sang, fra 1848 »Dansken har Sejr vundet, Hurra Hurra«. Og fra 1864 mere vemodige som »I Faaborg paa Lazarettet der laa en dansk Soldat«.

UDFLUGTER

Om Foraaret, lige naar Skoven var bleven grøn, gik vi gerne en Tur ud over Engene til Skoven, og Mor havde smurt vores Mad, som vi saa laa og spiste derude.

Det skete ogsaa, naar vi var i Gadevang, at Bedstefar satte Hestene for den store Charabanc og kørte os ud til noget, der hed »Kongens Bøge« ude ved Esrum Sø. Der

laa et Skovløberhus, hvor vi kunde faa en Kedel kogende Vand, og uden for Huset laa en stor flad Sten, hvorpaa vi saa lavede Kaffe, naar man selv havde alting med, som man skulde bruge.

KILDEBAKKEHUSET

Det var dengang for os børn, der kom fra et ganske almindeligt Husmandshjem som et helt Eventyr at komme til Gadevang. Mine Bedsteforældre var ikke fra Landet. Min Bedstemor var en lille sirlig Kone og brugte ikke Hue og Hætte-tøj, som min Farmor, men gik med en lille sort Blondekappe paa Hovedet. Min Bedstefader var en meget stor og kraftig Mand, og saa gik han med Kalot, som man ser det paa Billeder af Præster og den Slags. Hans Forældre havde en Gæstgivergaard i Hillerød, hvor han opvartede, til han blev Soldat -

*Anna Marie
Knudsen og Niels
Johansen blev gift
i 1920.*

»Hestgardist«. Der blev sagt om Bedstefar, at han var saa stærk, at han let kunde tage 3-4 Mand paa en Gang og sætte uden for, hvis der blev Ballade i Lokalet.

Efter Soldatertiden blev Bedstefar Kusk paa Kastrup Glasværk, der den Gang ejedes af en Consul.¹ Og Bedstemor havde Systue med flere unge Piger til Hjælp.

Da Consulen saa købte Ejendommen i Gadevang,² der efter alt at dømme var bygget af en rig Mand, kom mine Bedsteforældre der ud at bestyre og passe den. Bedstefader skulde saa om Søndagen

køre for Consulen og hans Gæster rundt i Oplandet og Bedstemoder sørge for Mad og Opvartning til dem.

Der var stort Tørveskær til Ejendommen dengang. Gaarden laa lige ud til Vejen, og paa den anden Side af Vejen var der stor Bøgeskov, og der stod altid en lille Stige op til Stengærdet, saa vi kunde gaa over i Skoven og lege. Bag ved Ejendommen laa en mægtig stor Lade af Træ, beregnet til at opbevare Tørvene i til senere Levering, en Del til København, kørt dertil med Hest og Vogn.

Oppe paa Marken laa der et lille Hus med bare Stue og Køkken, hvor der en Gang havde boet en Arbejderfamilie, som arbejdede i Mosen.

Senere brugte Far og Onkel Hans³ det som Jagthytte, naar de om Vinteraftener og Nætter sad og passede paa Vildt, der gik ude paa Marken.

Gaarden var bygget med 4 Læn-ger. I den ud til Vejen var der Stald, i den næste Lo og Lade, saa var der en stor Vognport med flere Vogne, og saa en Aabning med Port for ud til Marken, i den tredie Længe var der et stort Rum til Foderstoffer og et andet Rum, maaske »Karlekam-mer«. Et Rum til Hans og en »Linnedstue«. Der stod en stor og gammeldags Rulle, og der var Hyl-der til at lægge Tøj paa. Fra Hjør-net af den Længe og til Hjørnet af Stuehuset var der en Dør ud til Haven.

Gaardspladsen var brolagt. Og saa var der den mest gennemførte Orden og Properhed over alt, der laa aldrig den mindste Smule Skidt, hverken i Gaarden eller Udhusene.

Fra Gaardsiden var der en Dør ind i Stuehuset til en brolagt Entre, til højre var saa Køkken og til venstre Opholdsstue, med skuret Gulv

strøet med Strandsand, og et stort hvidskuret Bord og Bænke ligesaa-danne.

Ud mod Haven var Soveværel-set, mine Bedsteforældre sov i en rigtig Himmelseng med blomstret Forhæng. Saa var der Dør ud til en Veranda, og derfra en ud til en Al-tan med kunstfærdigt flettet Træ-værk, og ved Udgangen til Haven en stor rund Stenkugle ved hver Side.

Ved den anden Side af Verandaen var der saa en mægtig stor Stue, der havde været Consulens, mens han kom der, og der stod endnu flere fine Ting, som var bleven staaende, da han døde, og Bedstefader over-tog Ejendommen.

I Haven var der alle Slags Frugt-træer og Buske. Og Blomsterhaven var anlagt saa fint med Glaskugler rundt om alle Bede. I det øverste Hjørne af Haven stod altid en hvid-malet Bæk. Og i den nederste Ende stod to slanke Træer med saa langt imellem, at de dannede en naturlig Udgang fra Haven. Og lige neden for laa saa Mosen, eller Søen som vi kaldte den. Og I min Barn-dom laa der altid en lille Baad deri. Ja, det var dengang. Men Tiderne skifter og Alting forandres, ogsaa min Barndoms Eventyrland.

¹ Konsul P. Hansen.

² Konsul P. Hansen købte Kildebakkehuset, nuværende Gadeledsvej 64, den 15. maj 1874 og ansatte Anna Marie Knudsens bedstefader, Carl Frederik Christiansen som bestyrer. Huset er bygget ca. 1798 af Carl Friedrich Schleiertin.

³ Hans Frederik Christiansen, som overtager Kildebakkehuset den 14. oktober 1902.

PIHLS ISBAR

I denne artikel fortælles der erindringer om byens mejeri-udsalg og isforretninger i 1950'erne - og ikke mindst om »Pihls Isbar«, Torvet 9, som mange vil huske

Artiklen bygger på samtaler, som fandt sted under et møde i efteråret 2000 i en af de registreringsgrupper, som Lokalhistorisk Forening og Lokalhistorisk Arkiv har dannet. Deltagerne tog udgangspunkt i VEJVISEREN FOR HILLERØD OG FREDERIKSBORG SLOTSSOGN 1949 og fortalte løst og fast om, hvad de kunne huske, og derefter berettede en særlig indbudt gæst, fru Anne-Lise Pihl, enke efter Harry Pihl, om den forretning, som hun og hendes mand drev i 25 år.

Det påfaldende ved vejviserens fagregister er de mange mejeriudsalg. Mejeriet Pasteur, som lå Ndr. Banevej 5, havde også udsalg 12 andre steder i byen. Fra udsalget Sdr. Banevej 22 husker en deltager f.eks., at mælken blev bragt ud hver morgen, og »hver tredje dag fik vi en stang is til at lægge i en kasse med afløb - også flødeskum købte vi, men lige efter krigen var det jo ikke rigtig flødeskum, det var sødmælk, der blev pisket med noget der hed »Tregant« - et pulver man drysede i mælken og som man købte hos Materialisten. Under krigen var der jo rationeringsmærker og det kunne være svært at få fx smørret til at slå til. Mange familier brugte at

bytte sig til de forskellige varer. Hvis man havde spædbørn, fik man rigtig mælk, ellers kunne man kun købe skummet mælk og kærnemælk, for mælken var rationeret, men ikke på mærker. Smørret lå nede i smørdritler, og så blev det banket op på pergamentpapir i firkanter med riller med disse træsleve, som stod i vand.« Flødeskum var noget, der blev pakket ind!

Fra 1950'erne husker deltagerne mælkeemanden, der kom i sin vogn med hesten foran, som havde begravet sit hovede i en mulepose. Mælkeemanden leverede mælken i junger eller flasker med fløden, der satte sig i toppen, så man skulle huske at tage mælkeflaskerne ind med det samme, for ellers var der tit nogle mejser, som prikkede hul i kapslen og tog for sig af retterne. Eller hvis det var vinter, kunne man risikere, at mælken frøs.

Det var hårdt for denne mælkeemand, som først skulle hente mælken på mejerierne og så køre rundt og samtidig have udsalg. Mælkebilene kom først til i 1960'erne, men efterhånden forsvandt de alle sammen igen.

Centralmejeriet, Helsingørsgade 14, var depot for Borup Andelsme-

ved
MARGRETHE
KROGH SØRENSEN

jeri. Her var der også bolig til mejeribestyreren. Også Borup havde en halv snes udsalg, bl.a. Løngangsgade 17, Østergade 28, Tamsborgvej 33, Peter Mogensensvej 20, Frederiksværksgade 17, Holmegårdsvej 25 og Jespervej 218.

Mejeriudsalgene handlede med smør, æg, mælk, lidt brød som f.eks. kiks og den slags. Ost kunne man derimod ikke få, der var specielle osteforretninger.

Isskabene, hvortil man købte en stang is hos mælkeemanden, eksisterede til sidst i 1950'erne, hvor de elektriske køleskabe begyndte at vinde indpas.

Foruden de nævnte mejeriudsalg var der også Sophienborg hos »Jarlen«, hvor der var mejeri. Udsalget lå i Arild Jensens ejendom i Frederiksværksgade. Det var bedre mælk,

man fik fra Sophienborg. Hammersholt og Nørre Herlev fik mælk fra vogne, der kørte ud fra de forskellige mejerier.

ISFORRETNINGERNE

Blandt isforretningerne må først nævnes Frederiksborg Flødeis og Krystalis, som lå på Sdr. Banevej 16 B. Ejeren var ifølge 1949-vejviseren H. Hansen.

Senere flyttede forretningen til Hostrupsvej 2, og der blev bygget en rigtig fabrik. Man kunne stå udenfor på Hostrupsvej og se isene passere på båndene indenfor, det var utrolig fascinerende.

Den første maskine, han fik, som bare satte en pind ind i isen, resulterede i »Polar«-isen - det var vaniljeis med chokoladeovertræk.

Ud over ispinde blev der også lavet vafler, islagkager og isbåde.

Fabrikken flyttede til Lyngerup i Jægerspris kommune i begyndelsen af 70'erne.

»PIHLS ISBAR«

Fru Anne-Lise Pihl, som i dag er 76 år, fortæller:

- Min mand, Harry Pihl, var født i 1920 og døde i 1990. Vi købte forretningen, Torvet 9, den 1. maj 1950. Det blev kaldt for et is-konditori. Vi solgte is, pølser, kaffe, te, kakao og æblekage. Der var et aflangt lokale med 12 borde. Senere udvidede vi sortimentet til også at omfatte chokolade, og så fjernede vi nogle af bordene. Vi lavede også fastelavnsris og påskeæg.

- I begyndelsen havde vi åbent fra 8-23 alle ugens dage. Så satte politiet en stopper for det, vi måtte kun have åbent til kl. 20. Juleaften lukkede vi dog kl. 16, dvs. vi var hjemme kl. 18. Så skulle vi ud med dessertis, som folk havde bestilt. Første juledag åbnede vi igen kl. 10.

- Jeg begyndte med det samme at arbejde med. Jeg havde gudske-lov min mor, som passede vores datter på 9 mdr. Mens vore tre børn gik i skole gjorde jeg rent, lavede mad og bagte boller til dem. Når de kom hjem fra skole, blev de fodret af, og så kørte jeg og kom først hjem, når de sov.

- Vi havde to damer til at hjælpe. Det var kun de sidste år, der ikke var arbejde nok til fremmede. Min yngste datter hjalp mig gerne om

Harry Pihl i færd med at bage isvafles i 1960'erne

fredagen, men ellers kunne det ikke svare sig at have hjælp.

- Vi havde flere forskellige is. Der var vaflesne og portionsis og noget, der hed »is med orangeade«, »is med kakao«, »is med Cherry Heering« osv. Vi solgte naturligvis også ispinde, og der var desuden noget, der hed muslingskaller.

- I begyndelsen kostede en vaffel med 1 klump is 35 øre, det var for en lille vaffel med en klump is, rigtigt flødeskum og syltetøj. Man kunne også få større vafles med 2, 3, 4 eller 5 klumper is. Men efterhånden steg priserne jo, og jeg tror en vaffel med 5 klumper is, 1 flødebolle, flødeskum og syltetøj kostede 8 kr, da vi sluttede i 1975.

- Vi havde en stor orangeade-beholder, og et lille glas orangeade kostede 25 øre, og et stort 50 øre. Et glas med is og orangeade kostede 75 øre, så steg det til 1,25 kr,

hvad der var en meget stor stigning, som alle brokkede sig over.

- Vi fik isen fra Kronborg Is, som lå i Helsingør. Da den blev nedlagt, handlede vi med Frederiksborg Flødeis.

- Min mand bagte selv vaflerne, dog ikke i starten. Det begyndte han på efter ca. 2 år, og han sad 8 timer hver dag. Mange søndage måtte han køre op i forretningen kl. 6 om morgenen for at bage vafler.

- Til pølserne serverede vi franskbrød - dengang kendte man ikke til pølsebrød. Vi havde også æblekage, hvad der var meget populært blandt de unge mennesker, der gik på Handelsskolen om aftenen. Så skulle de bagefter ned og have pølser og dessert, og det var jo ikke dem alle sammen, der gad at spise is. Jeg lavede selv æblekagerne. Vi havde en dame, der skrællede og kogte æblerne, og jeg lavede selv syltetøjet, men det orkede jeg ikke de sidste år.

- Isbaren blev et samlingssted for de unge mennesker. De havde ikke de store penge, som unge har i dag. Mange gange kom de med 25 øre og skulle ind og sidde for at snakke lidt og spille lidt på jukeboxen, hvor de kunne høre plader for 1 kr.

- Jeg holdt justits med, hvordan de opførte sig. Jeg blev rasende, når de f.eks. sad med benene oppe på stolene. Var der nogle, der var frække, fik de et halvt års karantæne - men så kom de gerne igen, når den tid var gået.

- Der var dog mange søde unge mennesker, bl.a. nogle, der boede

ude ved Gadevang, hvor vi også boede. De fulgte mig tit, når jeg skulle hjem på cykel efter arbejde.

- Foruden »Pihls Isbar« var der »Osvald« nede i Slotsgade ved siden af Kosmorama. Ejeren, Osvald Petersen, og min mand var gamle venner, fordi min mand havde været operatør i Kosmorama, inden vi købte isbutikken.

- Min mand havde været syg og tog eksamen som filmoperatør, for det var et arbejde, han kunne udføre siddende, da han ikke kunne tåle at stå op. Efterhånden fik han det bedre, og han blev uddannet som orgelbygger eller pibemager hos Krohn ved Slotskroen. Hans største ønske var at blive selvstændig, så da det i 1950 blev muligt at overtage isbaren, så slog vi til.

- Osvald Petersen og min mand kunne godt finde på at drille hinanden lidt. Osvald Petersen kom med denne sætning: »Hvad er tyn-dere end vand? Det er Pihl's orangeade.« Men det var kun i spøg, for nok var vi konkurrenter, men vi var mere kollegaer. Osvald Petersen havde slet ikke al den chokolade, som vi havde. Han havde sin is og sine vittigheder.

- Vi var meget glade for at have forretningen, selv om det var et hårdt slid, men jeg har *det* at takke for, at når jeg i dag går på gaden og møder mine gamle kunder, så går de med deres børn, som nu har fået børn. Jeg møder mange, som siger, det var vel nok hyggeligt dengang, slutter fru Pihl.

UDFLUGT TIL MALMØ 1896

I medlemsbladet nr. 3/2000 efterlyste vi oplysninger vedrørende ovenstående billede fra fotograf Carl Rathsachs arkiv.

Det viste sig, at nu afdøde Henry Olsen, som i en menneskealder var ansat på Nordsten og aktivt medlem af Hillerød Industriforening, havde nøglen. Billedet viser deltagerne i Hillerød Industriforenings udflugt til Malmø den 26. juni 1896. Enkelte personer er ikke identificeret, men på billedet ses: 1. Boghandler Fischer Hertz; 2. ?, 3. Boghandler Harald Hertz; 4. ?; 5. Arkitekt Vilhelm Holck; 6. Kancelliråd C. L. Weitzmann; 7. Journalist Ove Knauer, Frederiksborg Amts Tidende; 8. Gymnastiklærer B. Kjølnær; 9. Sadelmager L. Larsen; 10. Malermester Fritz Milner; 11. Brolægger P. Andersen; 12. ?; 13. Fotograf C. Rathsach; 14. Murermester F. Kielberg; 15. Amtsvejassistent Petersen; 16. Købmand P. Abrahamsen; 17. Købmand Breuster; 18. ?; 19. ?; 20. Urmager og bankdirektør Niels Abrahamsen; 21. Købmand Alex Jensen; 22. ?; 23. Redaktør Sigurd Berg; 24. ?; 25. Manufakturhandler Peter Drøhse; 26. Farver Hein Nielsen; 27. Manufakturhandler C. B. Simonsen; 28. Købmand Heinr. Schrøder; 29. Slotsgartner Rasmus Hansen; 30. Bagermester og bankdirektør Fr. Hansen; 31. Tømrermester Julius Lange; 32. Farver K. Thygesen; 33. Urmager Hansen-Vørup; 34. Kunstdrejer E. Løsekrug; 35. Restauratør R. Larsen ved Jernbanestationen; 36. Blikkenslager Jens Andersen; 37. Journalist Carl Johan Weitzmann.

BOGNYT

af ASGER BERG
FOLK OG MINDER FRA NORDSJÆLLAND, 2000. Red. Kenno Pedersen og Lars Bjørn Madsen, Nordisk Forlag. (50 sider, 100,00 kr).

Kort før julen 2000 udkom den 55. årgang af det populære hæfte. Endnu engang fremlægger de to helsingoranske redaktører en pæn høst af især topografiske og personalhistoriske artikler, og endnu en gang er der især tale om folk og minder fra Helsingør og omegn - snarere end fra Nordsjælland. Jeg gætter dog på, at denne skævhed snarere skyldes mangel på egnet stof end ond vilje hos redaktørerne. Og så er der jo faktisk også artikler fra fx både Humlebæk og Fredensborg.

Flere artikler tager udgangspunkt i en ejendoms historie: Nybogård, kendt som »Simons Golf« mellem Kvistgård og Humlebæk, landstedet Friheden ved Høsterkøb, og et mere ydmygt og anonymt, gammelt hus, Nørredamsvej 58 i Fredensborg.

Den personalhistoriske ramme sættes fx i Erik Trolles artikel om forfatteren Vilhelm Bergsøe i Hellebæk, Bent Jørgensens om rektor Niels Tre-schow i Helsingør og Poul Ipsens om maleren Thomas Fearnley i Helsingør. Samme Fearnley har malet det stemningsfulde vinterbillede af et landskab ved Helsingør, som er hæftets omslagsbillede. I en lille historie

om hundeliv i guldaldertidens Helsingør forsøger Lone Hvass at knytte Kaalunds elskede dyrefabler - med Lundbyes tegninger - til Helsingøregnen. Og en rigtig julehistorie leverer Eva Holm-Nielsen med beretningen om, da hillerødborgerne var til juletræ hos kong Frederik VII og grevinde Danner på Fredensborg Slot i 1861.

FOLK OG MINDER FRA NORDSJÆLLAND har siden 1977 - da Bysvenden, Svend Nielsen, overtog redaktionen - båret det herlige motto: »Et Billed-Blad til nyttige Kundskabers Udbredelse og Sindets gavnlige Opmuntring, for alle Stænder«. Dette ædle kvalitetsmål lever det stadig op til.

VIDEOFILMEN HILLERØD 2000 (150,00 kr, i Høyer Olsens Boghandel og i Grønnegadecentret).

I 1998 tog Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune initiativet til, at der skulle laves en ny Hillerødfilm i anledning af årtusindskiftet. Det skete ved et brev fra Lokalhistorisk Forenings formand, Margrethe Krogh Sørensen, og fra Lokalhistorisk Arkivs leder, Lisbet Schacht Hansen, til borgmester Jens S. Jensen. Baggrunden var, at der nu var gået 50 år siden den sidste officielle Hillerødfilm. I brevet skitseredes nogle muligheder for en sådan ny film, som foreningen og

arkivet gerne ville bidrage til med sin sagkundskab, men som man ikke selv havde økonomi til at lave. Udgangspunktet var nemlig, at det skulle være en topprofessionel produktion, så den ikke druknede i det mediehav, der omgiver os.

Af forskellige grunde udviklede projektet sig imidlertid anderledes, og resultatet blev videoen HILLERØD 2000, der kom lige før jul. Den er lavet af videogruppen i Grønnegadecentret, som også fremstillede videoen om Slotssøfærgen og Danmarks smukkeste sømil, og den viser i løbet af et par timer en slags status over forskellige udvalgte sider af livet i kommunen, ligesom den bringer fyldige interviews med en række personer, der fortæller om situationen i år 2000.

Alt i alt blev det ikke helt den film, Lokalhistorisk Forening havde håbet på, selv om videoen selvfølgelig bliver stående som en kilde til kommunens historie. Vor forenings bidrag endte derfor med at blive rent økonomisk.

ET DØGN I FREDERIKSBORG AMT. *Udgivet af Frederiksborg Amts Museumsråd, 2000. (72 sider, 75,00 kr).*

Rigtig mange mennesker, nemlig 7000 borgere, bidrog den 15. marts 2000 til det folkelige dokumentationsprojekt »Et døgn i Frederiksborg Amt«. Man indsendte dagbogsskemaer, fotografier og andet materiale til museer, arkiver og biblioteker - som en hilsen til fremtidens kulturhistorikere.

Et første resultat heraf er ovennævnte bog, skrevet af medlemmer af projektstyrergruppen. Ud fra det overvældende stof har de skrevet generaliserende og karakteriserende om land og by, livet i amtet, døgnet's gang, boligen, påklædningen og om selve projektet. Hvert opslag er illustreret med typiske eksempler og fotografier.

ØGENAVNE

I forbindelse med udarbejdelse af en artikel søges oplysninger om lokale øgenavne i Hillerød syd, primært fra 1900-tallet, men ældre navne har også interesse.

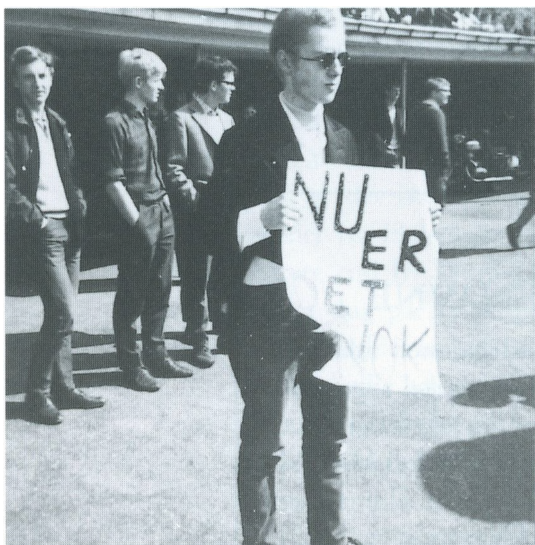
Det kan f.eks. være navneforvanskninger, erhvervsbaserede navne, øgenavne, der afslører andres mening om karakteregenskaber eller udseende, pjattede navne osv.

Henvendelse kan rettes til:

Anders Bohn,
Enghavegårdsvej 28
Nr. Herlev
3400 Hillerød
Tlf. 48 26 03 04
e-mail:
abohn@mobilixnet.dk

ANEKDOTER EFTERLYSES

Hvis du har en sådan historie eller flere, som du vil dele med læserne af dette blad, må du meget gerne sende dem til undertegnede. Tanken er at bringe anekdoterne om lærerne i en artikel til efteråret, så deadline er den 10. august 2001.

Skriv venligst til Asger Berg på min postadresse eller på e-mail: asger.berg@ofir.dk.

Frederiksborgensersamfundet, som er en forening for gamle elever ved Frederiksborg Gymnasium/Statsskole, kan fejre sit 100-års jubilæum senere i år. Lokalhistorisk Forening efterlyser i den forbindelse små historier om skolens lærere - den type anekdoter, som gamle elever fortæller hinanden, når de mødes og mindes deres skoletid. Det kan f.eks. være en historie om en typisk bemærkning, som en lærer kom med - eller en karakteristisk situation - og meget gerne med en humoristisk drejning.

3. g's sidste skoledag maj 1967

